

Практичне заняття. Тема № 5 «Векторна алгебра»

План заняття

1. Опрацювати матеріал двох останніх лекцій

2. Переглянути відео за посиланнями:

Частина 1. https://drive.google.com/file/d/1RZzm4MFjyQD5q4AVC6xIC_o7cSqEPKge/view?usp=sharing

Частина 2. https://drive.google.com/file/d/1j9OKYENSYI_E5lmNyna0wlQOR5AlfW9Q/view?usp=sharing

Частина 3. https://drive.google.com/file/d/1oIneXZQtf6D0UrG5W6s_uBno6FVGDaoZ/view?usp=sharing

Частина 4. <https://drive.google.com/file/d/1t0ZBm3h8TD3meo-pi6uwHwMqKxI3g5Os/view?usp=sharing>

Додатково. <https://drive.google.com/file/d/1nZTJe4mhhvLnUf2LufseUigxg3IhAeP/view?usp=sharing>

Текстовий варіант <https://drive.google.com/file/d/1ZMBEUlvbxAmcEo319cZxOAAQ81V5pY4iu/view?usp=sharing>

Завдання для роботи на занятті

2.20. По заданих векторах a і b побудувати кожен із векторів:

1) $3a$;   4) $\frac{1}{2}a - 3b$.

2.26. Перевірити колінеарність векторів $a = (2; -1; 3)$ і $b = (-6; 3; -9)$. Встановити, який із них довший і в скільки разів. Як вони напрямлені – в одну, чи в протилежні сторони?

2.30. Знайти орт вектора $a = (6; -2; -3)$.

2.40. Вектори a і b утворюють кут $\varphi = \frac{2}{3}\pi$, знаючи, що $|a| = 3$, $|b| = 4$, обчислити:

1) ab .

2.46. Дано вектори $a = (4; -2; -4)$, $b = (6; -3; 2)$. Обчислити:

1) ab ;   4) $(2a - 3b)(a + 2b)$.

2.51. Дано вершини чотирикутника $A(1; -2; 2)$, $B(1; 4; 0)$, $C(-4; 1; 1)$ і $D(-5; -5; 3)$. Довести, що його діагоналі AC і BD взаємно перпендикулярні.

2.55. Дано вершини трикутника $A(3; 2; -3)$, $B(5; 1; -1)$ і $C(1; -2; 1)$. Знайти його зовнішній кут при вершині A .

2.63. Знайти проекцію вектора $s = (4; -3; 2)$ на вісь, яка складає з координатними осями рівні гострі кути.

2.75. Дано вектори $a = (3; -1; -2)$ і $b = (1; 2; -1)$. Знайти координати векторних добутоків:

1) $[a, b]$;   2) $[(2a + b), b]$.

2.82. Дано точки $A(1; 2; 0)$, $B(3; 0; -3)$ і $C(5; 2; 6)$. Обчислити площу трикутника ABC .

2.98. Встановити, чи компланарні вектори (для випадку некомпланарних встановити яку трійку праву чи ліву вони утворюють), якщо:

1) $a = (2; 3; -1)$, $b = (1; -1; 3)$, $c = (1; 9; -11)$.

2.100. Обчислити об'єм тетраедра, вершинами якого є точки $A(2; -1; 1)$, $B(5; 5; 4)$, $C(3; 2; -1)$, $D(4; 1; 3)$.

3. Перевірити, чи утворюють вектори a , b , c базис і знайти координати вектора d в цьому базисі:

$a = (1; -3; 2)$, $b = (0; 1; -2)$, $c = (1; 2; 0)$, $d = (5; -1; 6)$.

Домашнє завдання

3.1. Дано координати вершин піраміди $A_1A_2A_3A_4$. Знайти: 1) довжину ребра A_1A_2 ; 2) кут між ребрами A_1A_2 і A_2A_3 ; 3) кут між ребром A_1A_2 і гранню $A_2A_3A_4$; 4) площу грані $A_2A_3A_4$; 5) об'єм піраміди; 6) висоту піраміди A_1H , використовуючи проекцію вектора на вісь.

$A_1(1; 4; 5)$, $A_2(6; 2; 0)$, $A_3(-1; 5; 4)$, $A_4(4; -2; 3)$.

3.2. Перевірити, чи утворюють вектори a , b , c базис і знайти координати вектора d в цьому базисі:

$a = (-2; 1; 3)$, $b = (3; -6; 2)$, $c = (-5; -3; -1)$, $d = (31; -6; 22)$.

Додаткові вправи для самостійного розв'язування

2.21 (ДЗ). В трикутнику ABC вектор $\overline{AB} = \mathbf{m}$ і вектор $\overline{AC} = \mathbf{n}$. Побудувати кожен із векторів:

1) $\frac{\mathbf{m} + \mathbf{n}}{2}$; 2) $\frac{\mathbf{m} - \mathbf{n}}{2}$; 4) $-\frac{\mathbf{m} + \mathbf{n}}{2}$.

2.27(ДЗ). Визначити при яких значеннях α і β вектори $\mathbf{a} = -2\mathbf{i} + 3\mathbf{j} + \beta\mathbf{k}$ і $\mathbf{b} = \alpha\mathbf{i} - 6\mathbf{j} + 2\mathbf{k}$ колінеарні.

2.31(ДЗ). Знайти орт вектора $\mathbf{a} = (3; 4; -12)$.

2.48(ДЗ). Дано точки $A(-1; 3; -7)$, $B(2; -1; 5)$ і $C(0; 1; -5)$. Обчислити:

1) $(2\overline{AB} - \overline{CB})(2\overline{BC} + \overline{BA})$; 2) $\sqrt{\overline{AB}^2}$

2.52(ДЗ). Визначити, при якому значенні α вектори $\mathbf{a} = \alpha\mathbf{i} - 3\mathbf{j} + 2\mathbf{k}$ і $\mathbf{b} = \mathbf{i} + 2\mathbf{j} - \alpha\mathbf{k}$ взаємно перпендикулярні.

2.54(ДЗ). Дано вершини трикутника $A(-1; -2; 4)$, $B(-4; -2; 0)$ і $C(3; -2; 1)$. Знайти його внутрішній кут при вершині B .

2.66(ДЗ). Обчислити проекцію вектора $\mathbf{a} = (5; 2; 5)$ на вектор $\mathbf{b} = (2; -1; 2)$.

2.76(ДЗ). Дано точки $A(2; -1; 2)$, $B(1; 2; -1)$ і $C(3; 2; 1)$. Знайти координати векторних добутків:

1) $[\overline{AB}, \overline{BC}]$.

2.83(ДЗ). Дано вершини трикутника $A(1; -1; 2)$, $B(5; -6; 2)$ і $C(1; 3; -1)$. Обчислити довжину його висоти, опущеної з вершини B на сторону AC .

2.98. Встановити, чи компланарні вектори, якщо:

2) (ДЗ) $\mathbf{a} = (3; -2; 1)$, $\mathbf{b} = (2; 1; 2)$, $\mathbf{c} = (3; -1; -2)$;

2.101(ДЗ). Дано вершини тетраедра $A(2; 3; 1)$, $B(4; 1; -2)$, $C(6; 3; 7)$, $D(-5; -4; 8)$. Знайти довжину його висоти, опущеної з вершини D .

2.102*. Об'єм тетраедра $V = 5$, три його вершини: $A(2; 1; -1)$, $B(3; 0; 1)$, $C(2; -1; 3)$. Знайти координати четвертої вершини D , якщо відомо, що вона лежить на осі Oy .

Відповіді:

2.26. $|\mathbf{b}| = 3|\mathbf{a}|$. В протилежні сторони. **2.27.** $\alpha = 4$; $b = -1$. **2.29.** $|\overline{AB}| = 2|\overline{CD}|$. В одну сторону. **2.30.** $(\frac{6}{7}; -\frac{2}{7}; -\frac{3}{7})$. **2.31.**

$(\frac{3}{13}; \frac{4}{13}; -\frac{12}{13})$. **2.40.** 1) -6; 2) 9; 3) 16; 4) 13; 5) -61; 6) 37; 7) 73. **2.41.** 1) -62; 2) 162; 3) 373. **2.46.** 1) 22; 2) 6; 3) 7; 4) -200;

5) 129; 6) 41. **2.48.** 1) -524; 2) 13; 3) 3; 4) (-70; 70; -350), (-78; 104; -312). **2.49.** 31. **2.50.** 13. **2.52.** -6. **2.53.** $\frac{5}{21}$. **2.54.** 45° . **2.55.**

$\arccos(-\frac{4}{9})$. **2.63.** $\sqrt{3}$. **2.66.** 6. **2.75.** 1) (5; 1; 7); 2) (10; 2; 14); 3) (20; 4; 28). **2.76.** 1) (6; -4; -6); 2) (-12; 8; 12). **2.78.** (-4, 3; 4). **2.79.** 15;

$\cos \alpha = \frac{2}{3}$; $\cos \beta = -\frac{2}{15}$; $\cos \gamma = \frac{11}{15}$. **2.80.** 28; $\cos \alpha = -\frac{3}{7}$; $\cos \beta = -\frac{6}{7}$; $\cos \gamma = \frac{2}{7}$. **2.82.** 14. **2.83.** 5. **2.89.** 1) права; 2) ліва; 3) ліва; 4)

права; 5) вектори компланарні; 6) ліва. **2.97.** -7. **2.98.** 1) компланарні; 2) не компланарні; 3) компланарні. **2.100.** 3. **2.101.** 11. **2.102.** $D_1(0; 8; 0)$; $D_2(0; -7; 0)$.